

Postna duhovna obnova SSKŽ

V. postna (tiha) nedelja

29. 3. 2020

Uvod

Zaradi izrednih razmer pandemijske razsežnosti bomo imeli duhovno obnovo doma, kjer naj si vsak skuša najti čas in prostor za osebno molitev. Idealno bo to ena ura, realno pa naj vsak presodi, koliko lahko. Pomembno je, da se ob božji besedi ustavim in da jo ponavljam. Novih spoznanj mi ne daje besedilo, ampak sam Gospod, ki nam spregovori tudi preko pisane besede.

Vzeli bomo božjo besedo pete postne nedelje, ki ji pravimo tudi tiha nedelja. Prvo berilo je iz preroka Ezekijela (Ezk 37,12-14), drugo iz Pavlovega pisma Rimljanom (Rim 8,8-11), evangelij pa je po Janezu, ko Jezus obudi od mrtvih prijatelja Lazarja (Jn 11,1-45).

Besedila

Ezk 37, 12-14

Suhe kosti oživijo

12 Zato prerokuj in jim reci: Tako govori Gospod BOG: Glejte, jaz odprem vaše grobove, vzdignem vas iz vaših grobov, o moje ljudstvo, in vas pripeljem v Izraelovo deželo. 13 Spoznali boste, da sem jaz GOSPOD, ko odprem vaše grobove in vas vzdignem iz vaših grobov, o moje ljudstvo. 14 Svojega duha denem v vas, da boste oživele, in vas spet postavim na vašo zemljo. Tedaj boste spoznali, da sem jaz, GOSPOD, govoril in storil, govori GOSPOD.«

Psalm 130 (129)

Prošnja iz globine

1 *Stopniška pesem.*

Iz globočine kličem k tebi, o GOSPOD,

2 Gospod, usliši moj glas;

tvoja ušesa naj bodo pozorna

na glas moje prošnje.

3 Če boš pozoren na krivde, o GOSPOD,

Gospod, kdo bo mogel obstati?

4 Toda s teboj je odpuščanje,

da bi te strahoma spoštovali.

5 Upam v GOSPODA, moja duša upa,

čakam na njegovo besedo,

6 moja duša čaka na Gospoda

bolj kakor stražarji na jutro.

stražarji na jutro.

7 Izrael, pričakuj GOSPODA!

Zakaj pri GOSPODU je dobrot,

pri njem je obilje rešitve.

8 On bo rešil Izraela

vseh njegovih krivd.

Rim 8, 8–11

Življenje po Duhu

8 Bratje in sestre, tisti, ki živijo po mesu, ne morejo biti vseč Bogu. 9 Vi pa niste v mesu, ampak v Duhu, če le prebiva v vas Božji Duh. In če kdo nima Kristusovega Duha, ni njegov. 10 Če pa je v vas Kristus, je telo sicer mrtvo zaradi greha, duh pa je življenje zaradi pravičnosti. 11 In če prebiva v vas Duh njega, ki je obudil od mrtvih Jezusa, bo on, ki je obudil Kristusa od mrtvih, po svojem Duhu, ki prebiva v vas, priklical v življenje tudi vaša umrljiva telesa.

Evangelij, Jn 11, 1–45

Lazarjeva smrt

1 Bil pa je neki bolnik, Lazar iz Betanije, iz vasi Marije in njene sestre Marte. 2 Marija je bila tista, ki je Gospoda maznila z dišavnim oljem in mu obrisala noge s svojimi lasmi. Njen brat Lazar je bil bolan. 3 Sestri sta tedaj poslali Jezusu sporočilo: »Gospod, glej, tisti, ki ga imaš rad, je bolan.« 4 Ko je Jezus to slišal, je rekel: »Ta bolezen ni za smrt, ampak v Božje veličastvo, da bo po njej poveličan Božji Sin.« 5 Jezus pa je ljubil Marto, njeno sestro in Lazarja. 6 Ko je torej slišal, da je bolan, je ostal še dva dni v kraju, kjer je bil. 7 Nato je rekel učencem: »Pojdimo spet v Judejo.« 8 Učenci so mu dejali: »Rabi, pravkar so te hoteli Judje kamnati, pa greš spet tja?« 9 Jezus je odgovoril: »Ali nima dan dvanajst ur? Če kdo hodi podnevi, se ne spotakne, ker vidi luč tega sveta; 10 če pa kdo hodi okrog ponoči, se spotakne, ker v njem ni luči.« 11 To je rekel, in nato jim je dejal: »Naš prijatelj Lazar spi, vendar grem, da ga zbudim.« 12 Učenci pa so mu rekli: »Gospod, če spi, bo ozdravel.« 13 Jezus je govoril o njegovi smrti, oni pa so mislili, da govori o navadnem spanju. 14 Tedaj jim je Jezus povedal

odkrito: »Lazar je umrl. **15** Zaradi vas pa se veselim, da nisem bil tam, da boste verovali. A pojdimo k njemu!« **16** Tomaž, ki se je imenoval Dvojček, je tedaj rekel součencem: »Pojdimo še mi, da umremo z njim!«

Jezus je vstajenje in življenje

17 Ko je torej Jezus prišel, je odkril, da je Lazar že štiri dni v grobu. **18** Betanija pa je blizu Jeruzalema, približno petnajst stadijev od njega. **19** Veliko Judov je prišlo k Marti in Mariji, da bi ju tolažili zaradi njunega brata. **20** Ko je Marta slišala, da prihaja Jezus, mu je šla naproti; Marija pa je sedela doma. **21** Marta je tedaj rekla Jezusu: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne umrl; **22** a tudi zdaj vem, da ti bo Bog dal, kar koli ga zaprosiš.« **23** Jezus ji je rekel: »Tvoj brat bo vstal.« **24** Marta mu je dejala: »Vem, da bo vstal ob vstajenju poslednji dan.« **25** Jezus ji je rekel: »Jaz sem vstajenje in življenje: kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre; **26** in vsakdo, ki živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl. Veruješ v to?« **27** Odgovorila mu je: »Da, Gospod. Trdno verujem, da si ti Mesija, Božji Sin, ki prihaja na svet.«

Jezus joka

28 In ko je to rekla, je odšla in poklicala Marijo, svojo sestro. Skrivaj ji je dejala: »Učitelj je tukaj in te kliče.« **29** Ko je ta to slišala, je hitro vstala in mu šla naproti. **30** Jezus še ni prišel v vas; še vedno je bil na kraju, kjer mu je prišla naproti Marta. **31** Judje, ki so bili pri njej v hiši in jo tolažili, so videli, da je Marija hitro vstala in odšla ven. Stopili so torej za njo, ker so mislili, da je šla h grobu, da bi tam jokala. **32** Marija je prišla tja, kjer je bil Jezus. Ko ga je zagledala, mu je padla k nogam in mu rekla: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne umrl.« **33** Ko je Jezus videl, da joka in da jokajo tudi Judje, ki so prišli z njo, je bil v duhu pretresen in se je vznemiril. **34** In dejal je: »Kam ste ga položili?« Rekli so mu: »Gospod, pridi in poglej!« **35** Jezus se je zjokal. **36** Judje so tedaj govorili: »Glejte, kako ga je imel rad.« **37** Nekateri izmed njih pa so dejali: »Ali ni mogel on, ki je slepemu odprl oči, tudi storiti, da bi ta ne umrl?«

Lazar oživi

38 Jezus je bil v sebi spet pretresen

in je šel h grobu. Bila je to votlina in pred njo je bil prislonjen kamen. **39** Jezus je rekel: »Odstranite kamen!« Marta, sestra umrlega, mu je dejala: »Gospod, že ima zadah, saj je četrti dan mrtev.« **40** Jezus ji je rekel: »Ti mar nisem rekel, da boš videla Božje veličastvo, če boš verovala?« **41** Odstranili so torej kamen; Jezus pa je vzdignil oči in rekel: »Oče, zahvaljujem se ti, ker si me uslišal. **42** Jaz sem vedel, da me vselej uslišiš, toda zaradi množice, ki stoji okrog mene, sem rekel, da bi verovali, da si me ti poslal.« **43** In ko je to izrekel, je zaklical z močnim glasom: »Lazar, pridi ven!« **44** In umrli je prišel ven. Noge in roke je imel povezane s povoji in njegov obraz je bil ovit s prtom. Jezus jim je rekel: »Razvežite ga in pustite, naj gre!«

45 Veliko Judov, ki so prišli k Mariji in videli, kaj je storil, je začelo verovati vanj.

Razlaga

Prizor Lazarjeve obuditve od mrtvih je že vstajenski. Posredno napove Jezusovo vstajenje in predvsem to, da je Jezus Gospod in gospodar življenja. Izbor tega odlomka je očitno v duhu priprave na velikonočne praznike.

Obhajamo *tiho nedeljo*, ker je poudarek na molku. Človek umolkne pred skrivnostjo trpljenja, smrti, nič, ki jo celo Bog vzame nase. Obenem umolkne pred skrivnostjo trajne obljube odrešenja in življenja, ki je in vedno bo obljuba Boga umrljivemu človeku in je tudi edini način razodevanja Boga slehernemu človeku.

Človek umolkne tudi pred vstalim Lazarjem, ki je v grobu trohnel že štiri dni. »Lazar, pridi ven!«, zakriči Jezus. Ljudje, ki so tam zbrani, začudeno gledajo, kaj se bo zgodilo. Ko vidijo Lazarja, ki stopi iz groba še zaviti v povoje, onemijo. Povoji pomenijo še vedno smrt, Lazarjeva hoja ven iz groba pa že pomeni življenje. Žalost še ni popolnoma izginila, je pa nemo zrenje Lazarja, ki hodi in za katerega še ne vemo, ali je le neka prikazen ali gre dejansko za resničnost Kristusove zmage nad smrtjo.

Zakrknjeno srce

Pred vstalim Lazarjem človek onemi, pa vendar ne vsi. V nadaljevanju tega evangelijskega odlomka (v. 46–57, ki jih danes pri sv. maši ne beremo) nekaterim srce zakrknje do takšne mere, da začnejo naklepati, kako bi lahko Jezusa in Lazarja umorili. Neverjetno je, kako človekovo srce zakomplicira, kadar podleže skušnjavi. To ga pripelje do protislovja: ubiti tistega, ki obuja od mrtvih. To je resnično tragika človeka, ko se znajde v takem notranjem zapletu!

Prizor Lazarjeve obuditve od mrtvih jasno pove, kdo je človek, kaj je njegova resničnost, če je v odnosu z Bogom ali pa če reagira brez Boga. V Bogu ima življenje, brez Boga pa je njegova resničnost smrt in njegovo srce polno smrtonosnih naklepov.

Jezus se zjoka

Postno vzdušje naj bi bilo vzdušje odpovedi ter zrenja skrivnosti Kristusovega trpljenja in smrti. Dejansko predstavlja višek duhovne poti imeti ista čustva in misli kot Kristus. Prav zrenje Kristusovega trpljenja nam pomaga, da tudi mi čutimo s trpečim Kristusom. Osma postaja *Križevega pota* nam govori o ženah, ki jokajo nad Jezusom, Jezus pa jim odgovori, naj ne jokajo nad njim, ampak nad sabo in nad svojimi otroki. Ta Jezusov odgovor veliko pove o vprašanju človekove pogube in njegovega odrešenja. Težko priznamo svojo umrljivo resničnost, ki je težka in žalostna do solz. Prvi, ki se torej zjoka, je Jezus. Še predno sam trpi svoj križev pot, joka nad umrlim Lazarjem in s tem nad vsem umrljivim človeštvom.

Jezusov jok ni banalen. Jasno je, da je prišel, da premaga smrt, da obudi od mrtvih Lazarja in vse nas. Vendar gre tu za tragedijo odnosa med Bogom in človekom. Gre za nezaupanje človeka v Boga, za njegov beg in strah, za njegovo obtoževanje Boga vseh krivic in nezgod, ki so ga doletele na tem

svetu. Tragična je zgodba človeka, ki hoče rešiti samega sebe in ki popolnoma napačno živi svojo svobodo do Boga in do bližnjih. Jezus joka, ker je bil najbolj intimen odnos med Bogom in človekom ranjen in porušen. Izvirni greh in posledično sleherna grešnost sta iznakazila in še vedno maličita podobo, ki jo ima človek o Bogu. Bog je dal človeku popolno svobodo, da lahko izbira celo med dobrim in slabim, in človek ga obtožuje, da mu krati svobodo in da je kriv vsega, kar ne gre in kar ni tako, kot bi moralo biti. Jezus joka, ker je človek Boga zavrnil in ker je v tej zavrnitvi pokopal tudi sebe. Zato Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje dobesedno pomenijo drugačno, povsem novo podobo Boga, kot jo lahko imamo v naši najgloblji ranjeni zavesti.

Jezusovo prijateljstvo

Kar z vidika samega prizora pritegne našo pozornost, je gotovo prijateljstvo med Marto, Marijo, Lazarjem in Jezusom. Prijateljstvo je nekaj tako naravnega in osrednjega v življenju, da se nam zdi kot nekaj samo po sebi umevnega tudi za Jezusa. Ni pa to tako očitno, ko govorimo o Bogu. Prijateljstvo pomeni namreč posebno izbiro, privilegiran odnos, ki ga niso deležni vsi. Bog gotovo nikogar ne izključuje, ampak slehernega vabi v prijateljstvo z njim, a na poseben način. Ni drugega načina kot prijateljski odnos, osebni odnos z Bogom, ki se nam v Kristusu razodene predvsem in izključno kot sinovski odnos. Pri tem se nam lahko utrne vprašanje, ali je možno, da je Bog z milijardami ljudmi osebni prijatelj ... in ali je mogoče biti Oče tolikim sinovom? Ali je možno, da smo v božjih očeh vsi privilegirani? A pomembnejše je vprašanje, ali sploh potrebujemo odgovor na taka vprašanja, če je zaradi božje ljubezni vse mogoče?!

Jezus odlaša

Odgovora, mislim, da ne potrebujemo, saj ne more biti drugače kot da je pritrtilen. Odpira pa se morda drugo vprašanje, ki je še globlje, in sicer, zakaj potemtakem Jezus odlaša in ne pohiti, da bi Lazarja našel še živega in ga ozdravil bolezn? Jezus namreč ni prišel le ozdravljat bolezn, ampak dokončno odrešit človeka smrti. A kako res je, da v svojem srcu mnogokrat postavljamo isto vprašanje Bogu: Zakaj odlašaš, kje si? Ko bi bil tukaj, bi bilo vse drugače!

Osebni prijateljski in sinovski odnos gre onkraj neke načelne pripadnosti. Marta in Marija sta bili verni, v današnjem odlomku izpovesta celo vero v Jezusa Kristusa Mesija. Vendar prav tako tudi onidve sprašujeta Jezusa, zakaj ga ni bilo zraven, ko je Lazar umiral. Ne gre za očitek, ampak za vprašanje; ne gre za nemi krik, izrečen v prazno, ampak za vprašanje, ki ga Marta in Marija osebno, v luči prijateljskega, ljubečega srečanja postavljata Jezusu.

Izven tega ljubečega, prijateljskega odnosa bi Jezusu zlahka lahko očitali, da je njegovo odlašanje krivično in brezobzirno. Znotraj ljubečega odnosa pa kljub bolečini ostaja človek odprt upanju in besedi odrešenja. Verjame, da ima zadnjo besedo Bog in da ne gre za odlašanje, ampak za odrešenje.

Bog ne odlašaj, ampak rešuje človeka iz brezna enkrat za vselej. Odrešenja takoj ne vidimo, je pa celostno in gre v jedro. Odrešenje je enkrat za vselej zato, da se ne bo človek več vračal nazaj, da ne bo več okusil ne smrti, ne trohnenja. Odrešenje je enkrat za vselej, da se človek za vedno in dokončno odpre in sprejme življenje po Duhu.

Življenje po Duhu

Obe današnji berili, tako iz preroka Ezekijela kot tudi iz pisma Rimljanom, nas spodbujata, da se odpremo življenju po Duhu. Pred resničnostjo minljivosti tega sveta in razpadljivosti življenja po mesu je edino odrešenje za človeka življenje po Duhu. Drugega življenja ni! Če želimo, da tudi meso ponovno oživi, se moramo odpri Božjemu duhu.

Kaj pa to pomeni? Vemo, kako zlahka zamenjamo delovanje Božjega duha z nekimi energijami ali še bolj z nekimi onostranskimi duhovi. Za razumevanje delovanja Božjega duha je pomenljiva drža Marte in Marije. Jezusa ne obtožujeta, pač pa ga le sprašujeta. Ne gre za ponižnost, ampak kot rečeno, za odnos, ki je ljubeč, poln zaupanja in vere. Izziv preizkušnje je prav v tem, da ne prekinemo tega odnosa, pač pa da ostanemo, da zdržimo. Adamu, staremu človeku, žal ni uspelo in ne uspeva.

Svetopisemski Job

Čudovit svetopisemski lik za postni čas je gotovo tudi Job. Jobova knjiga je dolga, ima 42 poglavij in je gotovo zelo primerna za branje v postnem času. Na Joba bom le spomnil, poglobili pa ga bomo kdaj drugič.

Job ni bil Jud in torej ni bil pod Mojzesovo postavo. Za Jude je bil pogan, ki pa je veroval v Jahveja in je imel z njim zelo osebni odnos. Na svoje življenje je gledal le v luči Boga, zavedal se je božjega blagoslova in je vse naredil, da bi tega odnosa ne prizadel. Nazoren in pomenljiv je očitek hudobnega, ki pravi, da Job to počenja samo iz osebnega interesa. Preizkušnja pred katero je postavljen pa je tako skrajna, da si Job celo želi, da bi se ne bil rodil, kajti stanje, v katerem se je Job znašel, je resnično tragično in nepovratno. In vendar Job ne prekine odnosa z Bogom, ne pozabi na blagoslov, ki ga je prejel od Gospoda. Božji blagoslov mu ostaja kot izhodišče, kot obljuba, kot tisto obzorje, brez katerega sebe in svojega življenja ne more dojeti. Čudovite so Jobove besede: »Gospod je dal, Gospod je vzel, naj bo hvaljeno ime Gospodovo!« Job se sprašuje, in čeprav ne razume, išče odgovore, vendar kljub trpljenju nikogar ne prekolne, ne Boga ne bližnjega. V njegovem srcu in na njegovih ustih ostaja blagoslov in hvaležnost..., saj beremo, da »ni grešil s svojimi ustnicami«.

Zaključek

Večkrat smo že slišali, da post in postni čas nista sama sebi namen. Je pa vsako leto priložnost, da se poglobimo v molk Boga in v nemost človeka ter v skrivnost trpljenja in vstajenja, tako kot nam ju razodeva Sveto pismo. Gre za življenje, v dobrem in slabem.

Tudi 130 Psalm, ki ga bomo danes brali med berili pri sv. maši, zelo lepo govori o odnosu med Bogom in človekom.

Osebno molitev bom zaključil z zahvalo in s prošnjo, da bi lahko ostal vedno znotraj obzorja božjega razumevanja sebe in drugih.

Zapišem, kaj mi ostaja od časa, ki sem ga posvetil molitvi. Kaj mi je Gospod v tem času molitve hotel povedati in če me je mogoče tudi kaj od molitve odvrčalo, kaka misel, kako čustvo.

Zaključim ta čas molitve in refleksije s prošnjami. Prosilna molitev je vselej izraz našega zaupanja v Boga, ki je Oče vsem nam.

V kolikor bo mogoče, bom spoznanja v tej molitvi lahko podelil tudi s svojo skupino. Nekateri imajo namreč srečanje tudi preko spleta.

Letošnji velikonočni prazniki bodo zaradi nastalih razmer gotovo posebni in zelo drugačni, a Gospod ostaja vedno z nami, ne glede na okoliščine.

V upanju, da vas bo današnja božja beseda nagovorila, vas nahranila in okrepila, ter napolnila z lučjo in močjo Ljubezni, vse lepo pozdravljam ter želim obilo božjega blagoslova.

p. David Bresciani